

Ain't I a Woman?

- en intersektionell diskursanalys av FN-
resolutioner

Abstract

The aim of this thesis is to examine how well intersectionality is implemented in United Nations resolutions. The object of this study is four resolutions from the General Assembly of the United Nations and United Nations Security Council. The resolutions are CEDAW, DEVAW, resolution 1325 and resolution 8120 and they treat ways to increase women's rights and their empowerment. The chosen theoretical approach for the thesis is the feminist theory; intersectionality. To analyze how intersectionality is implemented in the resolutions a discourse theory analyze model is used. A comparison is also made between the resolutions to examine if the degree of intersectionality implemented has changed over time. The results show that there is intersectionality implemented in all resolutions. However, the range of intersectionality differs highly both within and between the documents. No conclusion could be drawn regarding the change of the degree of intersectionality over time.

Keywords: Intersectionality, Discourse theoretic analysis, United Nations, Resolutions, Feminism

Words: 9708

Innehållsförteckning

1.	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	1
1.2	Definition av begrepp.....	2
1.3	Disposition av uppsatsen.....	3
2.	Teori.....	4
2.1	Intersektionalitet.....	4
3.	Metod	6
3.1	Diskursanalys	6
3.1.1	Diskursteori.....	7
4.	Material	10
4.1	FN resolutioner	10
5.	Tidigare forskning.....	13
5.1	Laura J. Shepherd's diskursanalys av Resolution 1325	13
6.	Analys	15
6.1	Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women.....	15
6.2	Declaration on the Elimination of Violence against Women.....	19
6.3	Resolution 1325	21
6.4	Resolution 1820	24
6.5	Jämförande diskussion	26
7.	Slutsats	29
8.	Källförteckning	31

Lista över förkortningar

FN: Förenta Nationerna

UN: United Nations

CEDAW: Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination
against Women

DEVAW: Declaration on the Elimination of Violence against Women

1. Inledning

När det talas om olika samhällsfenomen refereras det stundtals till vågor, vilket syftar på när ett fenomen under en period växer sig starkt eller utvecklas fort. Många anser att vi nu lever igenom slutfasen av tredje vågens feminism. Inom denna feministiska våg ligger fokus på att förstå och praktisera en bredare feminism med ett mångfaldsperspektiv. En av tredje vågens feministiska huvudbegrepp är intersektionalitet (Evans, 2016, s. 411-416). Intersektionalitet är den teori som ska granskas i denna undersökning och ska appliceras på resolutioner från Förenta nationerna.

Förenta Nationerna grundades år 1945 på grunderna att bibehålla internationell fred och säkerhet, utveckla internationellt samarbete mellan medlemsländerna och främja mänskliga rättigheter, levnadsstandard och sociala framsteg. Idag är FN världens största organisation med 193 medlemsländer (Förenta Nationerna, 2015). FNs arbete har en stor genomslagskraft i världen eftersom informationen de förmedlar når av majoriteten av världens länder. Denna studie kommer att granska om FN i sina resolutioner angående jämställdhet implementerar ett intersektionellt perspektiv. Intersektionalitet är ett någorlunda nytt begrepp i det allmänna rummet, dock har teorin funnits inom den akademiska sfären flera årtionden, speciellt inom feministisk teori. Forskare, akademiker och feminister förespråkar att ett intersektionellt perspektiv ska användas för att förbättra jämställdheten.

1.1 Syfte och frågeställning

Det senaste årtiondet har intersektionell teori gått från att endast brukats av feminister till att vara ett internationellt erkänt begrepp i det vardagliga rummet. I dagens samhälle identifierar sig allt fler som intersektionella feminister. Även om intersektionalitet har sitt ursprung i feministisk teori har det nu utvecklats att omfatta ett flertal olika inriktningar. Det senaste årtiondet har en markant ökning av arbeten, studier och böcker som innehåller intersektionell teori skrivits. Syftet med denna uppsats är att granska hur FN som världens största organisation implementerar ett intersektionellt perspektiv.

Vikten av ett intersektionellt perspektiv har diskuterats i olika organisationer inom FN, exempelvis under konferensen ”Beijing Platform for Action” år 2000. Under ett ”Expert Group Meeting” formades rekommendationer till FN och

nationer om hur de skulle gå tillväga för att implementera ett intersektionellt perspektiv i sitt arbete (Patel, 2000).

Syftet med denna studie är således att analysera graden av intersektionalitet i FNs jämställdhetspolitik. Detta kommer ske genom att granska utvalda resolutioner. Då FNs jämställdhetspolitik är mycket omfattande har begränsningar vidtagits. Mer om detta kan läsas i kapitlet om material. Jag anser att det finns ett intresse att undersöka om graden av intersektionalitet har ökat med åren. Som jag diskuterat ovan så är begreppet relativt nytt och en ökning är därmed trolig. Utifrån detta har jag formulerat följande frågeställningar;

Till vilken grad har ett intersektionellt perspektiv integrerats i FN-resolutioner som behandlar jämställdhet?

Utöver huvudfrågan har en underfråga utformats;

I vilken utsträckning har graden av ett intersektionellt perspektiv i FNs jämställdhetsresolutioner ändrats genom åren?

Genom att besvara ovanstående frågeställningar kommer jag att bidra till att belysa den intersektionella utvecklingen inom FNs jämställdhetspolitik. Tesen jag vill bevisa är att utsträckningen av ett intersektionalitet perspektiv kommer vara närvarande i dokumenten, dock marginell i jämförelse till teorins utbredning. Min förhoppning är att en ökning av perspektivet kan utläsas i de senare årens resolutioner. Det finns en vikt i att åskådliggöra det intersektionella då fler sociala kategorier än kön måste tas i beaktan för att nå jämställdhet runt om i världen.

Jag anser att det valda ämnet i studien är av inom- och utomvetenskaplig relevans. I utomvetenskaplig bemärkelse är begreppet, som jag tidigare nämnt, väldigt aktuellt och har fått ett internationellt genomslag. Det finns en efterfråga från både forskare och allmänheten att det intersektionella perspektivet ska implementeras av stater och organisationer. Inomvetenskaplig relevans får studien på principen att det enligt min vetenskap inte gjorts en liknande undersökning tidigare. Därmed adderar denna studie information till existerande forskning (Svensson - Teorell, 2007, s. 18-19).

1.2 Definition av begrepp

Genus, eller "gender" på engelska, syftar i uppsatsen på det sociala könet. Det sociala könet är konstruerat av den kulturella och sociala omgivningen. Begreppet kön eller det engelska "sex", används i texten och avser det biologiska könet (Sjoberg, 2013, s. 5).

I uppsatsen används orden ras och etnicitet och dess motsvarande ord på engelska. Ofta används begreppen som synonymmer, fastän betydelsen är olika.

Betydelsen av begreppen är omdiskuterad och skulle i sig kunna vara grunden för en uppsats. I denna studie kommer dessa två begrepp att särskiljas, vilket betyder att både ras och etnicitet kommer analyseras, dock var för sig. I uppsatsen kommer ras definieras som den biologiska och genetiska skillnaden och etnicitet definieras som skillnad i religion, kultur och härkomst (Gunaratnam, 2003, s. 4-5). Valet att använda sig av en traditionell definition när uppsatsen i sig studerar en modern teori, som intersektionalitet, grundar sig i mitt empiriska material. Materialet består, som tidigare noterat, av resolutioner från FN. Organisationen kan i visst avseende anses vara konservativ och en kan därmed anta att de troligen använder sig av den mest erkända definitionen.

1.3 Disposition av uppsatsen

I avseende att förenkla för betraktaren redovisar jag kort dispositionen av uppsatsen. Inledningsvis presenteras den valda vetenskapliga teorin för studien. Därefter förklaras val av metod genomgående, då metoden kan anses komplex. Materialet och avgränsningar för den empiriska studien redogörs i ett eget kapitel. Efter detta en kort genomgång av tidigare forskning inom liknande områden. Analyskapitlet börjar med en kort redogörelse av tillvägagångsättet, därefter presenteras resultatet av analysen och sedan förs en jämförande diskussion rörande analysresultatet. Uppsatsen avslutas med en slutsats av studien.

2. Teori

Detta kapitel redogör för det teoretiska ramverket som använts i undersökningen.

2.1 Intersektionalitet

Intersektionalitet är översatt från det engelska ordet "*intersectionality*" som kommer från "*to intersect*", vilket i sin tur översätts till att genomskära/korsa. Begreppet används för att förklara interaktioner mellan sociala kategorier och hur dessa ger upphov till maktrelationer (Lyyke, 2003, s. 48). Studiet av interaktioner mellan olika sociala strukturer och grupper har pågått i årtionden inom den feministiska forskningen. Under 1970-talet analyserades förhållandet mellan genus och klass och under 1980-talet undersökte Black Feminism relationen mellan ras och genus (Lutz m.fl, 2011, s. 1-2). Sojourner Truth, en frigjord slav, höll år 1851 ett tal om diskrimineringen som kvinnor och svarta fick möta. Talet skulle senare bli känt som "Ain't I a Woman" (Truth, 1851). Dock var det först sent på 1980-talet som begreppet intersektionalitet började tillämpas av feministiska forskare och blev ett aktuellt perspektiv inom genusforskning.

Begreppet intersektionalitet myntades av medborgarrätts advokaten Kimberlé Crenshaw år 1989. I artikeln "Demarginalising the Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory, and Antiracist Politics" introducerar Crenshaw intersektionell teori genom en diskussion kring ett rättsfall där svarta kvinnor ansåg sig blivit diskriminerade på grund av att de var "svarta kvinnor". Domen blev att de inte blivit diskriminerade, varken som kvinnor eller som svarta. Crenshaw diskuterar problematiken kring att en i lagens syn endast kan diskrimineras antingen på grund av sitt kön eller sin ras och inte som en kombination av de två. Hon föreslår att svarta kvinnor ofta kan dubbel-diskrimineras på basis av sitt kön och ras (Crenshaw, 1989, s.141 -143).

Ursprunget för teorin grundar sig i antirasistisk kritik till den vita feminismens marginella perspektiv och exkluderande av kvinnor från andra etniciteter. Teoretiskt är intersektionalitet nära besläktat med postkolonial feminism, antirasistisk feminism, queerfeminism och poststrukturell feministisk teori (de los Reyes – Mulinari, 2007, s. 15). Den postkoloniala och antirasistiska feminismen utgår från en kritik av den "vita" feminismen, där kolonialism och rasism bortses från och fokus endast ligger på maktstrukturer i förhållande till kön. De kritiserar att feminismen utgår från västerländska perspektiv och normer och därmed inte lyfter fram andra faktorer såsom ras och etnicitet, som påverkar

maktstrukturen (Lyyke, 2010, s. 54-56). Cynthia Weber och queerfeminismen kritiserar heteronormativet inom mainstream feminismen. Heterosexualitet ses fortfarande som normen i samhället och förknippas starkt med manlighet. Heterosexuella förknippas med suveränitet framför de personer som identifierar sig som homosexuella, bisexuella eller transexuella i dagens samhälle. Queerfeminism syftar att belysa att sexualitet och suveränitet har en central roll i den rådande maktordningen (Weber, 2016, s. 3-5). Poststrukturell feministisk teori argumenterar för att subjektet är socialt konstruerat genom språket i samhällets diskurser. Genus, ras, klass, sexualitet och så vidare är enligt poststrukturell feministisk teori kategorier som konstrueras av oss människor och som vi blir tilldelade under livet, och inte något vi är (Lyyke, 2010, s. 52-66). Teorin grundar sig i att subjekts identitet alltid är förändlig eftersom diskurser ändras beroende på vilket socialt rum subjektet befinner sig i. Subjektspositioner kommer att förklaras mer utförligt i metodkapitlet (Phillips – Winther-Jørgensen, 2000, s. 49). Att den intersektionella teorin influeras starkt av nämnda feministiska perspektiv kan tydligt avläsas i uppbyggnaden av teorin och i grundvärderingarna.

Under åren har begreppet intersektionalitet utvecklats från att beröra ras och kön till att idag innefatta ett flertal olika identitetsfaktorer såsom etnicitet, kön, sexualitet, ras, klass, ålder, språk, religion och handikapp. Syftet är att på ett flerdimensionellt plan analysera samverkan mellan kategorierna och hur de bidrar till att förstå olika maktdimensioner i samhället. Intersektionalitet belyser hur olika former av diskriminering, baserade på klass, kön, sexualitet, etnicitet, ras och så vidare, hela tiden samverkar (Lykke, 2010, s. 50-52).

Genus, ras och klass är de sociala kategorier som vanligtvis används vid intersektionell analys. I denna studie kommer jag utgå från ett flertal identitetsfaktorer, vilket är följande; genus, ras, kön, klass, etnicitet, sexualitet och religion. Detta val grundar sig i viljan att föra en bred analys som inkluderar alla möjliga aspekter av intersektionell diskriminering i FN-resolutionerna.

Yuval – Davis examinerar i artikeln, *Intersectionality and Feminist Politics*, diskussionen rörande intersektionalitet under, UN World Conference Against Racism, år 2001. Slutsatsen Yuval-Davis kommer fram till att ett intersektionellt perspektiv bör appliceras på fler FN dokument i syftet att utvidga dialogen (Yuval-Davis, 2006, s.193, 206).

3. Metod

Nedan presenteras den valda analysmetod och analysverktygen som använts för att undersöka det utvalda empiriska materialet.

3.1 Diskursanalys

De senaste åren har diskursanalyser blivit en etablerad metod inom den akademiska forskningen. Diskursanalysens syfte är att tolka språkets betydelse i olika diskurser och utreda vilken betydelse de får på samhället. Eftersom min studie består av att granska ett flertal dokument från FN var en form av textanalys ett självklart val, då denna typ av analys lämpar sig väl för användandet av en stor mängd empiriskt material. Diskursanalys delar grundidé med poststrukturalistisk teori, där språket vi använder påverkar vår sociala verklighet. Som sagt i det tidigare kapitlet är även intersektionell teori inspirerad av poststrukturalismen.

Det finns en rad olika inriktningar inom diskursanalysen och begreppet diskurs definieras olika beroende på inriktning. Foucault, Fairclough, Laclau och Mouffe är stora namn inom diskursanalysen och definierar diskursbegreppet olika snävt (Bergström – Boréus, 2012, s. 353-357). Enligt Phillips och Winther-Jørgensen kan en diskurs beskrivas som;

... ett bestämt sätt att tala om och förstå världen (eller ett utsnitt av världen)
(Phillips – Winther-Jørgensen, 2000, s. 7).

En snäv betydelse av diskurs är att det endast berör det skrivna och talade språket, denna klassificering tillhör lingvistisk teori. En breddare tolkning, som Laclau och Mouffe erhåller, är att diskurs innefattar all social praktik. (Bergström – Boréus, 2012, s. 355-357).

En gemensam grundidé hos de olika perspektiven är att den sociala verkligheten konstrueras genom språket. Detta synsätt vilar på socialkonstruktionistiskt grund. Socialkonstruktivismen bygger på ett filosofiskt antagande om att vår kunskap om verkligheten är socialt konstruerad. Detta genom att språket vi använder oss av skapar representationer av hur vi uppfattar och förstår verkligheten vi lever i (Phillips - Winther Jørgensen, 2000, s. 11-12, 15-16).

Även kategorier, så som etnicitet, klass, kön är socialt konstruerade. Kategorier får i sociala sammanhang olika värderingar som tolkas genom

historiska och kulturella föreställningar (Börjesson, 2003, s. 24-25). I de utvalda resolutionerna är det dessa socialt konstruerande kategorier som ska analysera.

Som sagt ovan finns det olika inriktningar inom diskursanalysen som grundar sig i olika teorier, det är viktigt att i valet av diskursanalys välja en metod som delar de filosofiska premisserna som min valda teori utgår från. Detta då diskursanalysangreppssättet kan ses som ett paket, som innehåller både en teori och metod. Jag har valt att tillämpa diskursteoretisk analys i min studie. Denna inriktning inom diskursanalysen tillhör den poststrukturalistiska skolan och lämpar sig väl med den feministiska teori av intersektionalitet jag utgår från, då begreppet grundar sig i ett poststrukturalistiskt perspektiv (Phillips - Winther Jørgensen, 2000, s. 10-13). Nedan presenteras diskursteorin utförligt.

3.1.1 Diskursteori

Inriktningen diskursteori inom diskursanalysen associeras huvudsakligen med Ernesto Laclau och Chantal Mouffe. Diskursteorin utgår från en breddare tolkning av diskursbegreppet än exempelvis Norman Faircloughs *kritiska diskursanalys* eller Michel Foucaults *arkeologiska diskursanalys* (Bergström – Boréus, 2012, s. 364).

I citaten nedan förklarar Laclau och Mouffe sin diskursiva tolkning. De inkluderar både diskursiva och icke-diskursiva fenomen i sin tolkning av diskurs.

The fact that every object is constituted as an object of discourse has nothing to do with whether there is a world external to thought, or with the realism/idealism opposition. An earthquake or the falling of a brick is an event that certainly exists, in the sense that it occurs here and now, independently of my will. But whether their specificity as objects is constructed in terms of ‘natural phenomena ’or ‘expressions of the wrath of God’, depends upon the structuring of a discursive field (Laclau – Mouffe, 1985, s. 108).

Diskursiva fenomen innefattar det skrivna och talade språket. Icke-diskursiva fenomen inkluderar däremot allt de materiella, exempelvis uppfattas politik och ekonomi som olika former av diskurs. Detta betyder att alla sociala praktiker uppfattas som diskursiva, men andra ord – allt är diskurs. Enligt detta angreppssätt får den fysiska verkligheten sin betydelse och innebörd genom vår tolkning av sociala handlingar och språk. En grundtanke är att diskursers betydelse är i ständig förändring och därmed aldrig helt kan fixeras. (Laclau – Mouffe, 1985, s. 107-108) (Phillips - Winther Jørgensen, 2000, s. 40-45).

Makt är ett central begrepp inom diskursanalysen, genusforskningen och även rent generellt. Diskursanalysens syfte är att bedriva kritisk forskning, det vill säga utreda och kartlägga maktrelationer i samhället och belysa möjligheten till social förändring. Diskursteorins definition av makt är influerad av Foucaults teorier om makt, där makten ses som produktivt och som något som finns i sociala

relationer mellan alla individer och grupper i samhället. Makten frambringar den sociala ordningen i samhället genom att ge kunskap till de identiteter vi innehar och begränsar genom att utesluta andra möjliga ordningar (Phillips - Winther Jørgensen, 2000, s. 20, 40-45). Även i ett intersektionellt perspektivet är maktbegreppet centralt och stämmer väl överens med den diskursteoretiska ingången. Kategorier så som genus, etnicitet, klass och sexualitet konstrueras och får sin betydelse genom människors handlingar i sociala situationer som genomsyras av hierarkiska ordningar och historisk kontext (Lyyke, 2010, s. 50-51) (De los Reyes – Mulinari, 2007, s. 24).

I diskursteorin finns ett flertal centrala begrepp som kan användas som analysverktyg. Jag kommer nedan redogöra för de analysverktyg från diskursteorin som jag valt att använda mig av i min intersektionella analys.

En *nodalpunkt* i diskursteorin är ett huvudbegrepp, som har kopplingar till andra mindre begrepp. Genom en nodalpunkt får andra tecken, som omger den i diskursen, en fixerad betydelse. Denna studie utgår från nodalpunkten ”intersektionalitet”. Etnicitet, genus, ras, kön, religion klass och sexualitet är begrepp som omger nodalpunkten och kallas i diskursteorin för *element*, vilket betyder att de är begrepp som är mångtydliga. De får sin fixering genom *artikulering*. Laclau och Mouffe definierar artikulation ”*som varje praktik som skapar en relation mellan elementen så att elementens identitet ändras*”. Genom artikulering får elementen en bestämd mening genom att sätta in orden i en specifik diskurs. Begreppet *subjektposition* i diskursanalys motsvarar uttrycket subjekt. I diskursteorin är det inte subjektet i sig som undersöks utan subjektet i relation till diskurserna. Detta genom att granska hur subjektet positioneras i diskursen och hur dessa positioner förhåller sig till varandra. I min studie är subjekten de sociala kategorierna inom det intersektionella perspektivet. Subjektpositionerna bidrar till maktstrukturen i samhället genom att de blir tilldelade olika identiteter som de förhålls till (Phillips - Winther Jørgensen, 2000, s. 33-35, 48-50) (Bergström – Boréus, 2012, s. 367-371). Med hjälp av ovanstående analysverktyg kommer begrepp associerade med intersektionalitet och diskursen som omger dem i resolutionerna undersökas.

Annica Kronsell skriver i antologin *Feminist Methodologies for International Relations* om vikten att granska det ”som inte sägs”, eller läsa ”mellan raderna”. Kronsell belyser att metoden att undersöka det som inte sägs är central i material berörande genus som framställs av traditionella hegemoniska organisationer eller institutioner (Kronsell, 2006, s. 109-111). Min studie grundar sig i en feministisk teori som används för att undersöka dokument från en traditionell hegemonisk organisation, därmed anser jag att det även är viktigt att granska det som inte sägs rakt ut om intersektionalitet i resolutionerna.

Intersektionalitet fungerar bra som nodalpunkt när analysverktyget subjektpositioner används. Detta då syftet är att granska hur subjekten positioneras och förhåller sig till varandra. Vilket även är syftet inom den intersektionella teorin. Att på ett flerdimensionellt plan granska hur de olika sociala kategorierna samverkar med varandra.

I analysen av textmaterialet, som utgörs av fyra FN-resolutioner, kommer jag med hjälp av ovannämnda diskursteoretiska verktyg och teori granska artikuleringen av de utvalda elementen. Med andra ord; hur beskriver och använder sig resolutionen av begrepp så som genus, etnicitet med mera. I praktiken kan inte endast de sociala grupper som definieras med intersektionell teori analyseras, utan även ord och begrepp som associeras med dessa sociala grupper. Detta då FN i sina resolutioner möjligen skulle kunna använda sig av andra begrepp med liknande betydelse. Utöver att granska begreppen genus, ras, etnicitet, kön, klass och sexualitet operationaliseras ramverket i syfte att bredda analysen. Begrepp som nu tillkommer är exempelvis; man, kvinna, flicka, pojke, barn, stadsbefolkning, landsbygd, lokalbefolkning, västerländska, svart, vit (Esaiasson m.fl., 2007, s. 59).

I vetenskapliga undersökningar är ett arbetes validitet, reliabilitet och generaliserbarheten viktiga aspekter att behandla. För att studiens validitet har jag valt en teori och diskursanalys som delar värderingar. Diskursanalysen har sin bakgrund i socialkonstruktivismen som påstår att det inte existerar några objektiva sanningar, utan kunskap är socialt konstruerad och kan därför aldrig avspegla en entydlig verklighet. I uppsatsen analyserar jag material med min subjektiva tolkning av diskursen i resolutionerna. Det kan vara problematiskt att hävda att det finns någon objektiv validitet, reliabilitet eller generaliserbarhet utanför de språkliga framställningarna. Om exakt samma undersökning görs av en person med en annan bakgrund skulle slutsatsen med stor sannolikhet bli annorlunda än den slutsats som presenteras i detta arbete i (Phillips - Winther Jørgensen, 2000, s. 11-12, 15-16).

Reflexivitet är viktigt vid diskursanalyser då en omedveten påverkas av sin subjektivitet. En kritik som kan riktas mot min subjektiva ställning i analyserandet av intersektionalitet är att jag är en vit västerländsk, privilegierad, ateistisk, universitetsstudent från övre medelklass. Den självupplevda intersektionella diskrimineringen är begränsad (Kjørup, 1999, s. 129).

Målet med uppsatsen är inte att presentera en objektiv sanning utan inspirera fler till att kritiskt granska dokument från FN, andra stora organisationer och stater med ett intersektionellt perspektiv. Nedan presenteras det utvalda materialet från Förenta Nationerna.

4. Material

Detta avsnitt syftar till att presentera utvalsmetoden, argumentera och motivera val av material och samt en kort genomgång av innehållet i det valda materialet. Materialet i denna uppsats består av utvalda resolutioner antagna av FN i syfte att förbättra jämställdheten mellan könen i freds- och konflikt situationer.

4.1 FN resolutioner

Valet att använda material från FN, och inte från en stat eller organisation som huvudsakligen arbetar för jämställdhet, grundar sig i en rad olika anledningar. FN är en världsorganisation vars arbete når ut till majoriteten av världens länder. I den aspekten bör FN vilja vara i framkanten för att förbättra jämställdheten mellan könen i världen. En annan anledning är att jag vill kringgå en diskussion om olika staters lagar som berör kvinnor och icke-cispersoner, då dessa är väldigt varierande beroende på vilket land som undersöks. Även om FN är en världsorganisation är min tes att politiken fortfarande genomsyras av ett västerländskt perspektiv. Intersektionaliteten skapades ur en kritik mot den västerländska feminismen och om FN implementerar ett intersektionellt perspektiv kan de i viss mån stärka en tro att FN inte längre genomsyras av västerländska teorier.

En utmaning med att granska FNs jämställdhetsarbete är organisationens storlek. En helhetsbild av jämställdhetsarbetet blir omöjligt att uppnå inom den tidsram och för denna uppsats. Därav det snäva urvalet att endast titta på fyra resolutioner.

Resolutioner är formella texter utfärdade av Säkerhetsrådet eller Generalförsamlingen. Majoriteten av resolutionerna är icke-bindande utan rekommendationer till medlemsländerna. Det empiriska materialet består endast av resolutioner och inte andra dokument angående jämställdhet då materialet ska vara likaställda varandra, i formalitet, genomslagskraft och textlängd (United Nations). Resolutionerna är primära källor vilket leder till hög trovärdighet. Resolutionerna är skrivna på engelska och är även det språk de ska läsas på, vilket grundar sig på att orden och meningsuppbyggnaden ska vara desamma som i originaltexten för att minska möjligheten att diskursen ändrats. (Esaiasson m.fl., 2007, s. 323-324).

Ett av uppsatsens huvudsyften är att undersöka hur integrationen av intersektionella begrepp i resolutionerna förändrats över tid. Totalt består det empiriska materialet av fyra resolutioner antagna mellan år 1979 och år 2008. Det

innebär en tidsram på 29 år. Den första resolutionen från 1979 är antagen innan begreppet intersektionalitet formulerades. Dock anser jag inte att detta är problematiskt då, jag som tidigare påvisat, diskussionen kring flerdimensionell diskriminering är betydligt äldre än så.

I urvalsprocessen har jag utgått från resolution 1325, den tredje resolutionen i kronologisk ordning. Anledningen till detta grundar sig i att resolution 1325 är det dokument som fått störst genomslagskraft och därmed det dokument som jag kände till bäst. Därefter valdes ytterligare tre resolutioner och i mitt urval har jag utgått från UN Womens databas och de resolutioner som de anser är de viktigaste som antagits gällande jämställdhet. Då UN Womens huvudsakliga uppgift är att stärka kvinnors rättigheter värdesätter jag deras åsikt och expertis angående jämställdhetsdokument (United Nations Women, 2016). För att försäkra att de återstående tre resolutionerna har varit viktiga för jämställdhetsutvecklingen har jag utöver UN Womens databas läst på om dokumenten och granskat vad inflytelserika professorer inom feministiska studier sagt om dessa resolutioner.

Huvudfrågeställningen ställd i studien är; Till vilken grad har ett intersektionellt perspektiv integrerats i FN-resolutioner som behandlar jämställdhet? Skället till att frågeställningen redan antar att ett intersektionalitet perspektivet är integrerat i FN grundar sig i att Förenta Nationerna år 2002 specifikt berör vikten av intersektionell diskriminering.

. . . recognized the importance of examining the intersection of multiple forms of discrimination, including their root causes from a gender perspective (Resolution E/CN.4/2002/L.59).

Endast den sista analyserade resolutionen, från år 2008, är skriven efter att ovanstående citat. Genom att även undersöka om volymen av intersektionalitet implementerad i resolutionerna ändrats under åren, kan en möjlig slutsats formas om resolutionen från 2002 fått någon inverkan på FNs efterföljande resolutioner.

Den första resolutionen som undersöks, *Convention on the Elimination of all forms Discrimination against Women (CEDAW)*, antogs av Generalförsamlingen år 1979 och var det första dokumentet som ägnades helt och hållet till jämställdhet. Resolutionen består av en inledning, sex kapitel och trettio artiklar (CEDAW, 1979). Dokumentet kallas idag för första internationella anslaget för kvinnors rättigheter. CEDAW behandlar diskriminering gentemot kvinnor och hur denna diskriminering ska övervinnas. Detta görs genom att måla upp en strategisk plan för stater och påpeka ansvaret stater innehar i att stärka kvinnors rättigheter och egenmakt och i att få stopp på diskriminationen (den Boer, 2008, s. 1, 7).

År 1993 antog Generalförsamlingen resolutionen: *Declaration on the Elimination of Violence against Women*. Resolutionen innehåller en inledning och sex artiklar med ett flertal underavdelningar (DEVAW, 1993). Det andra dokumentet i materialet berör våld mot kvinnor. Resolutionen delar in våld mot kvinnor i tre kategorier; våld som begås av staten, våld i det offentliga rummet

och våld i det privata. Resolutionen uppmanar stater att arbeta för eliminering av våld mot kvinnor (Joachim, 1999, s. 142).

Det tredje dokumentet i det utvalda materialet är *Resolution 1325* och den antogs av Säkerhetsrådet år 2000. Resolutionen består av en inledning och arton artiklar (Resolution 1325, 2000). Resolutionens fokus är på kvinnor, fred och säkerhet. I synnerlighet vänder sig resolutionen till den oproportionerliga inverkan krig och konflikter har på kvinnor. En resolution med detta tydliga fokus på krigspåverkan för kvinnor hade aldrig tidigare skrivits.

År 2008 godkände Säkerhetsrådet *Resolution 1820*. Resolutionen omfattar en inledning och sexton artiklar (Resolution 1820, 2008). Resolution 1820 är en påbyggnad av Resolution 1325. Den erkänner en tydlig länk mellan sexuellt våld som en taktik i konflikter och kvinnliga freds- och säkerhetsfrågor (United Nations special rapporteur, 2009 s. 19).

I följande sektion presenteras den undersökning som inspirerat mig i val av metod och material.

5. Tidigare forskning

Under denna sektion presentera jag den forskning som inspirerat mig i val av metod och material.

5.1 Laura J. Shepherd's diskursanalys av Resolution 1325

Som jag nämnt tidigare har det de senaste åren skrivits ett flertal vetenskapliga texter kring intersektionalitet. Dock har jag under mina efterforskningar kring denna studie endast kommit över ett fåtal arbeten som behandlat intersektionalitet inom FN. Ett av dessa arbeten publicerades år 2008 av den feministiske forskaren Laura J. Shepherd. I boken; *Gender, Violence and Security* granskar Shepherd *Resolution 1325* antagen av FN:s säkerhetsråd år 2000. I sin studie använder hon diskursanalys som metodverktyg i sin undersökning av resolutionen. (Shepherd, 2008).

Winter-Jørgensen och Phillips påpekar att Laclau och Mouffe diskursteori främst syftar till teoriutveckling och därmed inte tillhandahåller speciellt många metodologiska verktyg, vilket leder till att teorin med fördel kan kombineras med andra författares analytiska strategier (Phillips - Winther Jørgensen, 2000, s. 31). Shepherd har i sin framställning av analysverktyg utgått från Laclau och Mouffe diskursteoretisk analys i kombination med influenser av Foucaults konstruktion av begreppet makt. Min studie och Shepherds liknar varandra i val av metod och empiriskt material men skiljer sig i val av teoretiskt ramverk.

Den genomgående frågeställning Shephard försöker besvara i boken är;

How are the concepts of (international) security and (gender) violence discursively constituted, and with what effects?

Shepherd vill granska den diskursiva konstruktionen av Resolution 1325 genom att identifiera framställningen, presentation och legitimitet av genus, våld, säkerhet och internationellitet i dokumentet. För att analysera resolutionen har hon tillämpat en tresidig diskursteori. De analytiska strategierna hon valt är dubbel läsning, nodalpunkter och subjeks-positionering. Nodalpunkter och subjeks-positionering är analysverktyg inspirerade av diskursteorin. Nodalpunkterna i Shepherds undersökning är genus, våld, säkerhet och internationell.

Under den första läsningen och faser i diskursteorin försöker författaren få en överblick av textens upplägg och hur de utvalda koncepten framställs. Därefter identifierar hon uttryck för koncepten/nodalpunkterna och koncepten i sig, exempelvis genus. I andra delen av diskursteorin analyserar hon subjektpositionen. Detta genom att undersöka artikuleringen av subjekten. Till exempel undersöker hon hur våld intar flera positioner i diskursen. Det är inte subjektet, i detta exempel våld, i sig som undersöks, utan analysen utgår från hur subjektet positioneras i diskursen och positionens förhållande till varandra.

Även om vårt val av teori skiljer oss åt bottnar det i feministisk teori. Vilket kan leda till att min granskning av intersektionalitet i Resoluton 1325 kan komma att innehålla vissa likheter med hennes analysdel runt konceptet genus (Shepherd, 2008). Det är ett medvetet val från min sida att inte presentera resultatet från Shepherds analys. Detta då jag inte vill att min granskning ska påverkas av hennes uppfattning av diskursen i resolutionen.

I följande kapitel analyserar jag det valda empiriska materialet med den teori och metod som presenterats och diskuterats i tidigare sektioner.

6. Analys

Nedan presentera resultatet från den diskursteoretiska analysen. Varje resolution redogörs var för sig under egna kapitelrubriker. Genom utvalda citat från resolutionen kommer en diskussion kring implementeringen av intersektionalitet föras. I slutet av kapitlet förs en jämförande diskussion av de fyra analyserande resolutionerna.

Dokumenterna har lästs och analyserats i den ordning de skrivits. Tillvägagångssättet för analysen är detsamma för alla resolutioner. Först har dokumenterna lästs igenom en gång för att få en överblick över texten. Därefter har det lästs en andra gång och nu med det intersektionella ramverket som presenterats under teoridelen. Genom användandet av det intersektionella ramverket har positiva och negativa citat som berör intersektionalitet valts ut och en diskussion förs runt de utvalda citaten. Positiva citat definieras som citat som berör intersektionella termer utan att diskriminera de sociala kategorier som nämns. Negativa citat i analysen är citat som antingen berör intersektionella termer, dock genom att diskriminera de sociala identiteter eller citat som tydligt exkluderar intersektionella begrepp trots att de skulle vara väl användbara vid det specifika tillfället.

Jag vill ännu en gång tydliggöra syftet för analysen. Det som ska granskas är graden av intersektionalitet som FN implementerar i nedanstående resolutioner, samt om utsträckning av graden intersektionell teori ändrats under åren.

6.1 Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women

Ett av huvudsyftena med dokumentet CEDAW är att generera jämställdhet mellan kvinnor och män. För att göra detta fokuserar CEDAW på kvinnors rättigheter och diskrimineringen kvinnor får utstå på grund av deras kön.

...the term “discrimination against women” shall mean any distinction, exclusion or restriction made on the basis of sex [...] irrespective of their marital status... (Article 1).

I artikel 1 definieras diskrimineringen av kvinnor som en diskriminering som sker på grund av någons kön. Begreppet kön används i texten och syftar på det biologiska könet, således en binär av man och kvinna. Det bredare begreppet genus, som står för det sociala könet, nämns inte (Runyan – Peterson, 2014, s.2).

Genom resolutionens val av begrepp exkluderas de personer som varken definierar sig som man eller kvinna. Kvinnor fastställs som en homogen grupp, utöver att de kan vara gifta eller ogifta. Skillnaden mellan kvinnor grundas i deras civilstånd och tar inte hänsyn till att det kan finnas andra olikheter mellan kvinnor. Dessa andra olikheter kan leda till intersektionell diskriminering av kvinnor, dock bortser citat från dessa möjliga intersektionella element.

Den andra och femte artikeln i resolutionen behandlar relationen mellan jämställdhet och kultur. Artikeln är riktad till världens nationer och deras ansvar i detta ämne.

To take all appropriate measures, including legislation, to modify or abolish existing laws, regulations, customs or practices which constitute discrimination against women (Article 2f).

To modify the social and cultural patterns of conduct of men and women, with a view to achieving the elimination of [...] the inferiority or the superiority of either of the sexes or on stereotyped roles... (Article 5a).

Artikeln ovan bekräftar en koppling mellan genusbaserad diskriminering och sociala och kulturella normer. Det bekräftas även att dessa sociala och kulturella normer leder till stereotypa roller för män och kvinnor baserat på deras kön. Dock definieras det inte närmare vilka av dessa normer som ska modifieras eller hur det ska gå tillväga. Ansvar för denna förändring åläggs varje enskild stat. Nationerna kan därmed själva välja vilka specifika mönster inom deras kultur som bör modifieras. Denna möjlighet till selektion föranleder en rad frågor såsom; Om en lag/norm/sed obestridligt kränker kvinnor, fast nationen vägrar medge det, kommer lagen/normen/seden att kvarstå? Inkluderar begreppet kultur religiösa principer? Kränkningar av kvinnors rättigheter återfinns i ett flertal olika religioner och kulturer. Kulturella praktiker har vid ett flertal tillfällen nyttjats för att stoppa utvecklingen av kvinnors rättigheter och därmed jämställdheten. Genom att rikta denna förfrågan om modifiering till stater tar resolutionen olika länders sociala och kulturella olikheter i beaktan (Raday, 2003, s. 665) (Hudson, 2014 s. 128-129). De intersektionella elementen är påtagliga i texten och artikuleringen av begreppen utmynnar i en diskussion om religionsfrihet och frihet från diskriminering. Resolutionerna visar respekt mot ländernas religion, kulturer och seder genom att överlåta förändringen till staterna, dock ska inte denna kultur eller sociala omgivning berättiga diskriminering mot kvinnor eller stärka stereotypa könsroller för män och kvinnor. Detta leder till en konflikt mellan jämställdhet, kultur och religion och vilken av dessa rättigheter som väger tyngst. Genom resolutionens artikulering av termerna bekräftar de att frihet från diskriminering väger tyngre än kultur och seder.

Artikel 9 berör nationalitet och innehåller två punkter värda att analysera närmare.

...by the husband during marriage shall automatically change the nationality of the wife... (Article 9, part 1).

I citatet ovan antas att ett giftermål sker mellan en man och kvinna, vilket är diskriminerande gentemot de människorna med en annan sexuell läggning. Att byta ut "husband" och "wife" mot könsneutrala begrepp, som exempelvis "partner", skulle inkludera alla personer oberoende av deras sexuella preferenser. Citatet berör även ämnet att kvinnors nationalitet inte automatiskt ska bytas om de gifter sig. Att kvinnorna själva får välja om de ska behålla sin nationalitet eller byta till sin partners nationalitet (om partnern tillhör en annan nationalitet) när de gifter sig, stärker kvinnors egenmakt. I ett och samma stycke lyckas CEDAW därmed både integrera och exkludera ett intersektionellt perspektiv.

I en del av artiklarna berörs intersektionalitet indirekt, men i artikel 10 och 14 påvisas det tydligt att människor kan inneha flera sociala identiteter och diskrimineras utifrån dem.

The same conditions for career [...] access to studies [...] in rural as well as in urban areas... (Article 10, part a).

State Parties shall take into account the particular problems faced by rural women and the significant roles which rural women play in the economic survival of their families... (Article 14, part 1).

De intersektionella begreppen stad, landsbygd och kvinnor, som operationaliserades i metodkapitlet återfinns i detta citat. Resolutionen understrycker att flickor och kvinnor på landsbygden diskrimineras intersektionellt, dels har de som kvinnor inte samma tillgång till studier som män då mäns utbildning ofta prioriteras. De har inte heller samma tillgång till utbildning (eller hälsovård vilket artikel 14 syftar på) som de personer som bor i städer, då skolor ofta är centrerade till städer och även för att ett liv på landet i en del länder kan kräva att hela familjen hjälper till. Detta är inte bara en geografisk fråga utan även en fråga om klass, då en stor majoritet av världens fattiga lever på landsbygden (Alkire m.fl., 2014, s. 1).

Ytterligare en artikel som kan kopplas till genus- och klassfrågor i samhället är artikel 11.

To encourage the provision of the necessary supporting social service to enable parents to combine family obligations with work... network of child-care facilities (Article 11, part 2c).

Begreppet föräldrar används i citatet framför binära alternativ som man och kvinna. Vem i familjen som ska kombinera familjeförpliktelser och arbete nämns inte heller specifikt. De valda formuleringarna tyder på intersektionell förståelse och inkluderar dels fler människor i familjebilden och även varierande arbetsuppgifter. Dock är kvinnor fortfarande de som påverkas mest av avsaknaden

av barnomsorg, speciellt fattiga kvinnor. Familjens ekonomi begränsar möjligheten att anställa en utomstående för omsorgen av de yngre barnen. I majoriteten av fallen stannar kvinnan hemma och tar hand om barnen, vilket leder till en utebliven inkomstkälla. Genom tillgång till barnomsorg kan fattiga kvinnors status och egenmakt stärkas (Folbre, 2006, s. 184-185). Studier visar att om kvinnors lön ökar, ökar andelen pengar hushållet förbrukar på näring, utbildning och hälsa. Vilket i sin tur bevisat leder till lägre barnadödlighet (Hudson m.fl., 2012, s. 44).

På ett flertal ställen i texten skiftar användet av könsneutrala och könsbestämmande ordval vid diskussion av partner och giftermål.

The same right freely to choose a spouse... (Article 16, part 1b).

The same personal rights as husband and wife... (Article 16, part 1g).

Erkännandet för en annan sexuell läggning än heterosexualitet respekteras i delar av artiklarna och i en del refereras giftermål endast som något som sker mellan man och kvinna. Vad denna mix av exkluderande och inkluderande av intersektionella element beror på är svårt att konstatera.

Det finns endast ett fåtal artiklar i CEDAW som refererar specifikt till nodalpunkten intersektionalitet och problematiserar att kvinnor kan uppleva diskriminering på grund av olika sociala identiteter såsom etnicitet, klass, sexualitet med mera. Dock har det genom diskursanalysen upprepande gånger påvisats att CEDAW vidrör intersektionell diskriminering. Detta har skett genom artikuleringen av de utvalda element i undersökningen och diskursen som omger dem. I den breda definitionen av CEDAWs ändamål, fördöms all from av diskriminering mot kvinnor. Definitionen ”*discrimination in all its forms*” innefattar diskriminering beroende på någons etnicitet, kön, sexualitet, ras, genus, klass, religion, kultur, handikapp med mera. Därmed inkluderas det intersektionella perspektivet. Diskursen och undertonen i dokumentet rörande sociala och kulturella normer, användandet av könsneutrala partnerskap och klassdiskussion tyder på intersektionell diskurs, dock kan tydligheten och objektiviteten diskuteras. Genom en diskursteoretisk analys har det påvisats en implementering av intersektionalitet i resolutionen, dock finns begränsningar i CEDAWs integration av ett intersektionellt perspektiv. Det faktum att resolutionen upprepande gånger hänvisar till kvinnor som en homogen grupp och giftermål som något som sker mellan man och kvinna hämmar den intersektionella implementeringen. I ett flertal av fallen där diskursen kan anses implementera ett intersektionellt perspektiv är formuleringarna vaga, vilket leder till en potentiell öppen tolkning av betydelsen och även innebörden beroende på vem betraktaren är.

6.2 Declaration on the Elimination of Violence against Women

I inledningen och i artikel 4 och 5 implementerar DEVAW ett intersektionellt perspektiv.

Concerned that some groups of women, such as women belonging to minority groups, indigenous women, refugee women, migrant women, women living in rural or remote communities, destitute women, women in institutions or in detention, female children, women with disabilities, elderly women and women in situations of armed conflict, are especially vulnerable to violence (Preamble).

...violence against women in the family and society was pervasive and cut across lines of income, class and culture... (Preamble).

...should not invoke any custom, tradition or religious consideration... (Article 4).

...to groups of women particularly vulnerable to violence (Article 5, part e).

...to modify the social and cultural patterns...and to eliminate prejudices [...] stereotyped roles for men and women (Article 4, part j).

I citaten ovan implementerar DEVAW ett flertal av de element som omger nodalpunkten intersektionalitet. Inledningen bekräftar att specifika sociala identiteter såsom etnicitet, klass och ålder, kan leda till intersektionell diskriminering och utsatthet för dessa kvinnor. Utöver förståelsen att sociala kategorier kan medföra flerdimensionell diskriminering definierar resolutionen inte kvinnor som en enda stor homogen grupp, utan olikheter mellan kvinnor utläses.

Artikuleringen av de intersektionella elementen i andra citatet från inledningen ger uttryck åt att resolutionen är skriven från en välställd västerländsksynvinkel. Detta då diskursen kan framställa en förvåning över att våld mot kvinnor i hemmet sker i lika stor uträkning oberoende av socioekonomisk och kulturell bakgrund. Dock medför denna iakttagelse ett intersektionellt perspektiv.

Enligt artikel fyra väger nolltolerans mot kvinnovåld tyngre än respekterandet av nationers seder, traditioner och religioner. Under analysen av CEDAW diskuterades relationen mellan kvinnors rättigheter/jämställdhet och kulturella praktiker (Hudson, 2014 s. 128-129). I denna resolution har begreppet kultur byts ut till det snävare begreppet religion, vilket tydliggör att kvinnors rättigheter väger tyngre än religionsfriheten. Genom att åberopa de intersektionella elementen bekräftar resolutionen att kvinnor kan diskrimineras dubbelt, dels för att de är kvinnor och dels beroende på religion och/eller tradition.

I artikel 1 refererar resolutionen till begreppet genus.

...the term "violence against women" means any act of gender-based violence...
(Article 1).

Elementet "gender" eller genus på svenska, kopplat till nodalpunkten intersektionalitet återfinns ett fåtal gånger i texten. Begreppet används inte för att ersätta den begränsade binära definition av kön, utan länkas ihop med andra ord, exempelvis baserat. Genusbaserat våld syftar på våld som sker på grund av någons genus. I majoriteten av fallen syftar det på mäns våld mot kvinnor, dock kan det även syfta på mäns våld mot andra män eller kvinnors våld mot andra kvinnor eller män. Detta görs i avsikt att upprätthålla genus hierarkin eller bestraffa feminiteten hos kvinnor eller män (Runyan – Peterson, 2014, s. 163). DEVAWs definition exkluderar det genusbaserade våld grupper av män kan uppleva, exempelvis feminina män som inte är heterosexuella. Det exkluderar även våld mot kvinnor som sker på ett flerdimensionellt plan, exempelvis på grund av deras genus och etnicitet. Ur intersektionell ståndpunkt skulle en bredare definition med specifika identitetsbegränsningar inkludera alla människor som upplever genusbaserat våld.

I artikel fyra kopplas ordet kvinna ihop med det feminint länkade orden "needs", eller behov på svenska, och "vulnerable", sårbara på svenska.

...law enforcement [...] receive training to sensitize them to the needs of women
(Article 4, part i).

Adopt measures directed towards the elimination of violence against women who are especially vulnerable to violence (Article 4, part I).

Genom artikuleringen av "kvinnor" och "behov" och "sårbara" framställs en diskurs som syftar på att kvinnor på basis av sitt genus är extra känsliga för våld och "männen" måste lära sig att beakta deras speciella behov. Även om män inte får något utrymme rent konkret kan den traditionella maskuliniteten avläsas mellan raderna och i "law enforcement". Genom att förknippa kvinnor med traditionella feminina egenskaper, framställs de i en offerposition. Indirekt framställs männen som beskyddare och därmed appliceras traditionella maskulina förväntningar på dem (Sjoberg, 2013, s. 160, 264-265). Artiklarna reproducerar en traditionell maskulin och feminin bild av genus genom sin artikulering av begreppen behov och sårbarhet. Ytterligare en problematik med citaten är skildringen av kvinnor som en homogen grupp, denna definition går inte ihop med den intersektionella fördelningen av kvinnor som finns i andra delar av dokumentet.

I slutet av artikel 4 benämns vikten av kvinnors arbete för att minska våldet mot kvinnor.

Recognize the important role of women's movement... (Article 4, part o).

Facilitate and enhance the work of women's movement [...] cooperate with them at local, national and regional levels (Article 4, part p).

Precis som i diskussionen ovan framställs kvinnor som en homogen grupp och ingen hänsyn tas till att kvinnors olika sociala identiteter kan medföra olika synpunkter och erfarenheter. Istället refereras det till en enhetlig kvinnorörelse. Till följd av ordvalet "recognize" kan diskursen uppfattas vara av maskulin karaktär. Detta genom att undertonen i texten påvisar att det är "männen" som ska erkänna kvinnorörelsen roll och samarbete med dem.

DEVAW refererar vid ett flertal tillfällen direkt till de intersektionella skillnader mellan kvinnor. Dock gäller implementerandet av intersektionell teori endast mellan olika sociala grupper av kvinnor och inte människor i helhet. Vid de tillfällen där element kopplade till nodalpunkten intersektionalitet utlästs behandlas kvinnors olika traditioner, religioner, seder, ekonomiska bakgrund och sociala identiteter, och hur dessa element kan ge upphov till intersektionell diskriminering. "Män" refereras inte till i resolutionen, dock genomsyras dokumentet av en maskulin underton.

6.3 Resolution 1325

När resolution 1325 publicerades fick den uppmärksamhet som den viktigaste resolutionen skriven om kvinnor och deras situation i krig. I inledningen av resolution 1325 påpekas oron om hur kvinnor påverkas av krig.

...civilians, particularly women and children, account for the vast majority of those adversely affected by armed conflict [...] and increasingly are targeted by combatants... (Preamble).

I citatet ovan jämföras kvinnor med barn, vilket är en vanlig företeelse i konflikt sammanhang. Det målar upp en bild av att kvinnor precis som barn behöver beskyddas av män för att kvinnor precis som barn är inkapabla att skydda sig själva och andra. Det står även att kvinnor och barn väljs ut som måltavlor av de stridande, vilket kan tolkas som att kvinnor inte själva är stridande personer utan endast blir utsatta. Synen som förmedlas är binären offer och beskyddare, att kvinnor är offer som behöver beskyddas av männen. Dessa begrepp är starkt förknippade med kvinnlighet respektive manlighet (Sjoberg, 2013, s. 238) (Runyan - Peterson, 2014, s. 150-151). Likaså som i de analyserande resolutionerna innan ses kvinnor som en homogen grupp som blir måltavlor i samma utsträckning. Inget i citatet ovan indikerar på en koppling till nodalpunkten intersektionalitet.

Första och tredje artikeln i dokumentet behandlar representationen av kvinnor i arbeten relaterat till konflikter.

...increased representation of women at all decision-making levels [...] for the prevention, management, and resolution of conflict (Article 1).

...appoint more women as special representatives and envoys... (Article 3).

Enligt citatet ovan ska klyftorna mellan antalet män och kvinnor som är delaktiga i institutioner som arbetar med konflikter minska. Dock ses kvinnor här som en homogen grupp som bidrar genom att bli fler i antalet, istället för individer som bidrar med något genom deras individuella erfarenheter. Ur ett intersektionellt perspektiv hade det varit viktigare att trycka på att se mångfald bland de representativa snarare än endast kvinnliga representativa. Med mångfald syftar jag här på människor med exempelvis olika ekonomiska, sexuella, etniska och religiösa bakgrunder. Fler kvinnor som representanter behöver inte betyda att det blir bättre för kvinnor som grupp. Bara för att en är kvinna behöver det inte betyda att den kvinnan kan representera en åsikt delad av alla kvinnor. Kvinnor kan inte hanteras som en grupp med en homogen åsikt och egenskap utan mångfald av kvinnor behövs representeras för att det ska bli intersektionellt.

En annan problematik med citaten från texten är synsättet att det finns ett samband mellan inkluderandet av antalet kvinnor och förebyggandet, hanterandet och lösningen av konflikter. Detta grundar sig i de traditionella feminina egenskaperna vilket kvinnor kopplas ihop med, de ses som fredliga individer och ansvarsfulla mödrar. Synsättet är att det blir ”fredligare” genom att tillsätta fler kvinnor. Kritik gentemot antagandet att det räcker att tillsätta fler kvinnor och därmed nå en positiv utveckling har riktats (Hudson m.fl., 2014, s. 113, 137) (Sjoberg, 2013, s. 113, 137-138).

På ett flertal ställen i resolutionen kopplas kvinnor ihop med orden skydd och behov, ett av exemplen är i artikel 6.

...on the protection, rights and the particular needs of women... (Article 6).

Kvinnor framställs i dokumentet som människor i behov av hjälp, dels i form av skydd, och dels i att få tillgång till mänskliga rättigheter eller med att bli invalda i institutioner. Vem eller vilka som ska skydda kvinnorna benämns inte, men det som läses mellan raderna är att män är de som är ansvariga för skyddandet. Genom att länka ihop kvinnor med ”protection”, ”special needs”, ”children”, ”targets” och ”violence”, framställs kvinnor som passiva sårbara individer som behöver hjälp av män. I likhet med citatet från inledningen kopplas kvinnor till en offerposition, där de behöver beskyddas av män. Det är endast i artikel 13 som kvinnor inte primärt är personer i behov av skydd, utan då öppnas möjligheten till att kvinnor även kan vara före detta stridande (Runyan – Peterson, 2014, s. 150-152).

I två artiklar refererar resolution 1325 specifikt till samarbete mellan FN institutioner och kvinnor på den lokala plats där konflikten sker.

...support local women's peace initiatives and indigenous processes for conflict resolution... (Article 8, part b).

...take into account gender considerations and the rights of women, including through consultation with local and international women's groups (Article 15).

Det operationaliserade begreppen lokal och kvinna som är kopplade till de intersektionella elementen klass, kön och genus nämns i citatet ovan. Dock kan artikuleringen av begreppen uppfattas som neokolonialistiska. Detta i benämningen att "dem" är i behov av hjälp från FN och västvärlden för att utvecklingen ska gå i rätt riktning och konflikten deskalera. Resolutionen är skriven och utformad från ett västerländskt perspektiv. Detta är även problematiskt i den bemärkelsen att en del av FN-medlemsländerna, som ska hjälpa till deskalerandet av konflikten är världens största vapenexportörer. (Runyan – Peterson, 2014, s. 37, 168). En annan tolkning av citatet är att inkludering av lokala kvinnor i fredsprocesser kan ses som en förståelse för att konflikten uppfattas olika beroende på vem som frågas, individer som drabbas, observerar eller är stridande

I artikel 10 och 11 tas sexuellt våld riktat mot kvinnor och flickor upp.

...protect women and girls from gender-based violence, particularly rape and other forms of sexual abuse... (Article 10).

...sexual and other violence against women and girls... (Article 11).

I texten ovan finns ingen bekräftelse av att det inte endast är kvinnor och flickor utan även män och pojkar som kan bli utsatta för sexuellt våld. Enligt rapporter är majoriteten av de personer som blir utsatta för sexuellt våld kvinnor och flickor. Dock finns en diskussion om att möjligtvis mörkertalet av sexuella övergrepp mot pojkar och män är större än vad tidigare forskning visat på, vilket betyder att det kan vara fler män och pojkar som blir sexuellt utnyttjade än vad statistiken visar (Sjoberg, 2013, s. 241). Oavsett osäkerheten kring antalet sexuella övergrepp som sker mot pojkar och män så sker det. Genom att resolutionen exkluderas män och pojkar som möjliga offer förminskas problemet och bidrar även till synen att män är förövarna och kvinnor offer. Ännu en gång leder diskussionen in på en binär av man och kvinna. Kvinnan ses liksom tidigare som ett offer. Dock har manens identitet bytts ut till förövare istället för beskyddare.

I likhet med tidigare undersökta resolutioner finns ingen bestämd definition av begreppet "kvinnor". Vid ett tillfälle hänvisar resolutionen till "lokala" kvinnor och menar i det sammanhanget kvinnor som lever i konfliktrådet. Det är enda

gången resolutionen inte definierar kvinnor som en homogen grupp. Resolution 1325 behandlar kvinnor och krig med fokus på att öka jämställdhet mellan män och kvinnor. Dock tyder diskursen i resolutionen inte en på genusjämställdhet, ”gender equality” på engelska, utan fokuserar endast på kvinnor. Resolutionen refererar till kvinnor som det fixerade konceptet av det biologiska könet och inte det bredare konceptet genus. Anledningen till denna snäva tolkning kan grunda sig i att resolutionen är skriven utifrån den hegemoniska maskulina säkerhetsvärlden.

Undertecknad vill betona vikten dokumentet har för kvinnors ökade egenmakt och ökade jämställdhet mellan könen. Resolutionen betonar ett flertal viktiga områden där diskrimineringen gentemot kvinnor måste få ett stopp. Dock saknas det i större utsträckningen element knutna till nodalpunkten intersektionalitet som granskas i denna studie.

6.4 Resolution 1820

Inledningen till resolution 1820 har vissa likheter med resolution 1325 som granskats ovan, det är inte något förvånande då dokumentet är en påbyggnad av resolution 1325.

...civilians account for the vast majority of those adversely affected by armed conflict...women and girls are particularly targeted by the use of sexual violence, including as a tactic of war to...forcibly relocate civilian members of a community or ethnic group... (Preamble).

Citatet jag valt ut här påminner om det första citatet som diskuterades under analysen av resolution 1325. Dock innehåller detta utdrag vissa viktiga ändringar som kan tolkas som att FNs säkerhetsråd tagit till sig till kritiken angående resolution 1325. Tidigare efterföljdes ordet civila av en specificering av kvinnor och barn som den grupp som drabbades hårdast av konflikter. Detta kan tolkas som en förminskning av det lidande som drabbar och har drabbat icke-stridande män runt om i världen (Jones, 2000, s. 186-191). Användandet av kvinnor och barn bidrar även till den binära användningen av kön. Genom borttagandet av specificeringen blir begreppet ”civila” öppet för bredare tolkning och kan inkludera fler personer. Kvinnor och flickor specificeras senare i citatet som den grupp som får utstå mest sexuellt våld, detta är berättigat då det finns empiriska bevis på att så är fallet. Dock måste diskussionen om mörkläggande av sexuellt utnyttjade män och pojkar finnas i åtanke. Sexuellt våld har tidigare använts och används än idag som taktik i krig för etnisk rensning av vissa grupper i samhället, det mest kända nutida exempelvis är Rwanda. Det är viktigt att FN här tydliggör att kvinnor kan få utstå intersektionell diskriminering i form av sexuellt våld på

grunderna av att de är kvinnor och tillhör en specifik etnicitet (Sjöberg, 2013, s. 241) (Cheldelin, 2011, s. 12-15).

Resolution 1820 tar som de tidigare resolutionerna upp vikten av ett samarbete mellan lokala kvinnor och FN.

...discussions of conflict resolution between appropriate UN officials and the parties of the conflict, taking into account, inter alia, the views expressed by women of affected local communities (Article 3).

I citatet bekräftar resolutionen att det finns olika grupper av kvinnor. Detta genom användandet av det operationaliserade begreppen ”lokala” och ”kvinnor”. Till skillnad från det liknande citat från resolution 1325 är artikuleringen av begreppen annorlunda formulerade, vilket leder till att diskursen inte uppfattas som neokolonialistiskt som i tidigare nämnda dokument.

Genomgående i resolutionen skiftar användandet mellan begreppen civila, kvinnor, flickor och ”alla” som måltavlorna för sexuellt våld.

...sexual violence against civilians... (Article 2).

...to ensure that all victims of sexual violence, particularly women and girls... (Article 4).

...rape and other forms of sexual violence against women and girls... (Article 5).

I resolution 1820 används ”kvinnor” och ”flickor” och könsneutrala begrepp, så som ”civila” och ”alla” i diskussionen angående sexuellt våld. Kvinnor och flickor specificeras fortfarande som offer, men inte i samma utsträckning som tidigare. Dock definieras män aldrig som en specifik grupp som kan utsättas för sexuellt våld. De kan inkluderas i gruppen ”civila” och ”alla”. Genom att inte inkludera mäns erfarenhet av sexuellt våld i konflikter upprätthålls synen av att män är gärningsmän och kvinnor offer. FN använder vid ett tillfälle begreppet ”alla”, vilket även kan innefatta stridande personer. Detta är en viktig ställning från FN, då de uppmärksammar att soldater också kan bli utsatta för sexuellt våld (Sjöberg, 2013, s. 195, 241).

I inledningen, och i artikel 8, 10 och 11, betonas vikten av samarbete mellan FN, kvinnor och kvinnoledda organisationer.

...stressing the importance of their equal participation and full involvement... (Preamble).

...higher percentage of women peacekeepers or police (Article 8).

...United Nations agencies, inter alia, through consultation with women and women-led organizations, as appropriate, to develop effective mechanisms for providing protection from violence... (Article 10).

...invite women to participate in discussions pertinent to the prevention and resolution of conflict, the maintenance of peace and security, and post-conflict peacebuilding... (Article 12).

Som i tidigare granskande dokument identifieras kvinnor helt oproblemiskt som en homogen grupp genom hela resolutionen. Vikten av mångfald bland kvinnorna diskuteras inte. Synen av kvinnor som fredliga individer kvarstår och deras positiva påverkan på deskaleringen av våld. I citaten ombeds kvinnor nu att inte endast vara representanter utan de ska även vara delaktiga i diskussionen. Dock bortser detta inte från problematiken med att ”en” sorts kvinna är delaktig eller att konflikter och sexuellt våld inte kan lösas genom att endast bjuda in kvinnor (Sjoberg, 2013, s. 113).

Resolution 1820 implementerar ett intersektionellt perspektiv till en viss grad. Genom användandet av könsneutrala ord gällande sexuellt våld inkluderas alla personer som kan bli utsatta. Det specificeras även att specifika grupper av kvinnor, exempelvis minoriteter, kan utsättas intersektionellt av sexuellt våld på grunderna av att de är kvinnor och deras etnicitet. Dock saknas implementeringen av intersektionalitet i andra ämnen i resolutionen.

6.5 Jämförande diskussion

I analysdelen ovanför har jag med ett diskursteoretiskt ramverk utläst diskurser i de fyra valda resolutionerna som antingen främjar eller hämmar ett intersektionellt perspektiv. I detta avsnitt ska jag utifrån analysresultatet föra en jämförande diskussion kring graden av implementerad intersektionalitet i de fyra resolutionerna och om utsträckningen av denna implementering ändrats med åren.

Utifrån intersektionell diskursteoretisk analys har en röd tråd gällande definitionen av kvinnor utlästs. Kvinnor ses i majoriteten av fallen som en stor homogen grupp. Samtliga resolutioner har vid enstaka tillfällen lyckats uppbära mångfaldheten hos kvinnor och deras erfarenheter. Dock har ingen resolution genomgående tagit hänsyn till kvinnors olika sociala identiteter och diskrimineringen dessa kan medföra. DEVAW är den resolution som i flest artiklar refererar till ett flertal olika sociala element.

Traditionella könsroller återfinns i samtliga dokument. I CEDAW och DEVAW står det specifikt att stereotypa könsroller ska motarbetas. Resolutionerna målar genom artikulering upp en diskurs kring specifika könsbundna egenskaper, exempelvis binären att kvinnor tilldelas en offerroll och männen beskyddarposition (Sjoberg, 2013, s. 238). Genom att läsa mellan raderna har en maskulin underton iakttagits (Kronsell, 2006, s. 109). En minskning av maskulin diskurs och traditionella könsroller har inte observerats i dokumenten.

Resolution 1325 och resolution 1820 behandlar sexuellt våld. CEDAW och DEVAW behandlar också ämnet våld, vilket innefattar sexuellt våld. Dock diskuteras inte sexuellt våld specifikt. Som tidigare noterat är resolution 1820 en påbyggnad av resolution 1325, vilket tydligt kan avläsas i diskussionen rörande sexuellt våld. I CEDAW, DEVAW och resolution 1325 behandlas våld och sexuellt våld som något som uttryckligen sker mot kvinnor eller flickor. Resolution 1820 har tagit åt sig av den kritik som omgav resolution 1325 när de begränsade sexuellt våld till något som endast sker mot kvinnor. Resolution 1820 använder emellanåt könsneutrala ord i diskussionen om vem som drabbas av sexuellt våld. Genom tillämpandet av könsneutrala ord framför ord förknippade med könet kvinnor implementerar resolution 1820 i högre grad ett intersektionellt perspektiv i jämförelse med resterande resolutioner.

DEVAW, resolution 1325 och resolution 1820 behandlar vikten av att inkludera och/eller samarbeta med kvinnor. I DEVAW belystes vikten av att främja kvinnorörelsen arbete och samarbete med dem. I resolution 1325 betonar man vikten av att kvinnor ska vara representerade i lokala och internationella institutioner som arbetar med konflikter. I resolution 1820 betonas vikten att kvinnor ska vara delaktiga i diskussioner angående konflikter. Det dessa artiklar har gemensamt, utöver inkluderandet av kvinnor, är att de beskriver kvinnor som homogen grupp. Vikten av mångfald bland dessa kvinnor som ska inkluderas betonas inte i någon av resolutionerna. Det positiva är att kvinnor i resolution 1820 tillskillnad från i tidigare resolutioner, uppmanas vara aktivt delaktiga och inte endast representeras genom antalet kvinnor som är inbjudna till diskussioner. Genom aktiva medverkan ökar kvinnors egenmakt, då kvinnor inte endast beskrivs som passiva. Dock kvarstår synsättet angående mängden kvinnors påverkan på konfliktlösning från resolution 1325 i resolution 1820. Ett intersektionellt perspektiv angående kvinnors medverkan kan inte observeras i resolutionerna.

Lagar, praktiker, kulturer, traditioner, seder samt religioners möjliga negativa reglering av kvinnors rättigheter och egenmakt diskuteras i CEDAW och DEVAW. Den senare resolutionen förtydligar genom artikulering att kvinnors rättigheter väger tyngre än religionsfrihet, vilket leder till att graden av intersektionalitet i DEVAW ökar något i jämförelse med CEDAW inom detta ämne.

I resolutionerna skiljs inte ras och etnicitet åt, utan de används som synonymer. Vilket förminskar den intersektionella analysen, då människor kan diskrimineras på grund av deras etnicitet och/eller ras.

Till följd av analysen och diskussion har den intersektionella teorin i resolutionerna kartlagts. Graden av intersektionalitet varierar inom och mellan resolutionerna. Skillnaden av graden intersektionalitet mellan resolutionerna varierar från att endast observeras i ”det som inte sägs” till tydliga variationer i användandet av elementen kopplade till nodelpunkten intersektionalitet. Det är svårt att utse en resolution där intersektionalitet implementeras i högre grad än i de andra, då diskursen mellan resolutionerna varierar. I studien har det inte kunnat

påvisas en ökning av intersektionalitet genom åren. Dokumenten behandlar aldrig mäns intersektionella diskriminering.

Dock ska det poängteras att samtliga resolutioner syftar till att utveckla kvinnors egenmakt och rättigheter. Om undersökningen i studien gällde att granska diskursen angående genus i resolutionerna istället för intersektionalitet skulle resultaten troligen till större del prisa resolutionerna. Dock är det viktigt att betona att det slutgiltiga målet med resolutionerna är att uppnå jämställdhet. För att detta ska ske är det viktigt bortse från det västerländska perspektivet och inkludera alla. Genom den snäva användningen av kvinnor som homogen grupp bortser man från det faktum att det råder ojämställdhet mellan olika grupper av kvinnor.

7. Slutsats

I studien har jag med utgångspunkt i intersektionell teori genomfört en diskursteoretisk analys av fyra utvalda FN resolutioner i syfte att kartlägga diskursen kring nodalpunkten intersektionalitet och elementen, genus, ras, kön, etnicitet, religion, klass, sexualitet, som omger den intersektionella teorin.

Undersökningen påvisar förekomsten av ett intersektionellt perspektiv i respektive resolution. Undertecknad vill belysa att begreppet intersektionalitet aldrig användes i resolutionerna, dock användes termer och diskurs som är starkt förknippade med intersektionalitet. Att den utvalda nodalpunkten intersektionalitet inte nämndes i resolutionerna är inte förvånande då begreppet är komplext och med bred innebörd. På de grunderna undersöktes istället begrepp kopplade till teorin.

Studiens syfte summerades till en huvudfråga och en underfråga, vilka var följande; Till vilken grad har ett intersektionellt perspektiv integrerats i FN-resolutioner som behandlar jämställdhet? I vilken utsträckning har graden av ett intersektionellt perspektiv i FNs jämställdhets resolutioner ändrats genom åren? I kritik till författaren är både huvud- och underfrågan breda och ”graden av” är ett diffust begrepp, vilket försvårar möjligheten att ge ett konkret svar på frågeställningarna. Implementeringen av ett intersektionellt perspektiv varierar mellan de fyra analyserade resolutionerna. I en del av artiklarna refereras det direkt till de intersektionella sociala kategorierna och påföljden av diskriminering de medför. I andra artiklar implementeras intersektionalitet genom artikuleringen av termer kopplade till intersektionella element eller genom att läsa mellan raderna och därigenom utläsa en intersektionell diskurs. Utöver detta finns det artiklar i samtliga resolutioner där diskursen hämmar den intersektionella teorin. Ett antagande undertecknande hade när studien börjades var att graden av implementerad intersektionalitet skulle öka med åren, dock har detta inte kunnat påvisas.

Under den jämförande diskussionen konstanterades det att resolutionerna är präglade av ett intersektionellt perspektiv i olika stor utsträckning. Dock iaktogs det att resolutionerna endast vidrör intersektion mellan olika grupper av kvinnor, män och genus exkluderades. Denna kritik kan tänkas besvaras med att resolutionerna behandlar kvinnor. Som det påpekats i diskussionen måste alla människor och deras olika identiteter betraktas för att uppnå jämställdhet. I takt med att den intersektionella feminismen breder ut sig uppmärksammas inte bara genus skillnader utan även skillnader mellan olika grupper i samhället.

Vidare forskning för att ytterligare undersöka implementeringen av intersektionalitet i Förenta Nationerna kan förslagsvis ske av resolutioner vars huvudmål inte specifikt är kvinnorelaterade.

Slutsatsen som följaktigen kan dras är att de fyra undersökta resolutionerna innehåller ett intersektionellt perspektiv. Graden av implementerad intersektionalitet varierar mellan resolutionerna, dock kan en ökning av graden intersektionalitet genom åren inte utläsas.

8. Källförteckning

Litteratur:

Alrike, Sabina - Mihika Chatterjee - Adriana Conconi - Suman Seth - Ana Vaz, 2014. "Poverty in Rural and Urban Areas: Direct comparisons using the global MPI 2014", *Oxford poverty and human development initiative*, June, s. 1-4.

Bergström, Göran – Kristina Boréus, 2012, *Textens mening och makt – Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*, Lund: Studentlitteratur AB

Börjesson, Mats, 2003, *Diskurser och konstruktioner – En sorts metodbok*, Malmö: Liber AB

Carbin, Maria - Sara Edenheim, 2013. "The intersectional turn in feminist theory: A dream of a common language?", *European Journal of Women's Studies*, vol. 20, nr 3, s. 233–248.

CEDAW, 1979. "Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women". UN General Assembly.

Cheldelin, Sandra I, 2011. "" i Cheldelin, Sandra I, Maneshka Eliatamby (red.) *Women waging war and peace: International Perspectives on Womens's Roles in Conflict and Post-Conflict Rekonstruktion*. New York: Continuum International Publishing Group, s. 12-36.

Chrenshaw, Kimberé, 1989. "Demarginalising the Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist Theory, and Antiracist Politics", *University of Chicago Legal Forum*, vol. 1, nr 8, s. 139-167.

De Boer, Andrea, 2008. Conference Papers -- International Studies Association. 2008 Annual Meeting, p1-35. 35p

De los Reyes, Paulina – Diana Mulinaria, 2005. *Intersektionalitet – Kritiska reflektioner över (o)jämlighetens landskap*, Malmö: Liber AB

DEVAW, 1993. "Declaration on the Elimination of Violence against Women". UN General Assembly.

Folbre, Nancy, 2006. "Measuring Care: Gender, Empowerment, and the Care Economy", *Journal of Human Development*, nol. 7, nr. 2, s. 183-199.

Gunaratnam, Yasmin, 2003. *Researching "race" and ethnicity: methods, knowledge and power*, London: Thousand Oaks

Jones, Adam, 2000. "Gender and Genocide", *Journal of Genocide Research*, vol. 2, nr.2, s. 185-211.

Joachim, Gutta, 1999. "Shaping the human rights agenda: the case of violence against women" i Mary K. Meyer, Elisabeth Prügl (red.) *Gender politics in global governance*. Rowman & Littlefield Publishers, s. 142-160.

Kjørup, Søren, 1999. *Människovetenskaperna: problem och traditioner i humanioras vetenskapsteori*. Lund: Studentlitteratur

Kronsell, Annica, 2006. "Methods for studying silences: gender analysis in institutions of hegemonic masculinity" i Brooke A. Ackerly, Maria Stern och Jacqui True (red.) *Feminist Methodologies for International Relations*. New York: Cambridge University Press, s. 108-128.

Lenz Taguchi, Hillevi, 2004. *In på bara benet – En introduktion till feministisk poststrukturalism*. Stockholm: HLS Förlag.

Lutz, Helma - Maria Teresa Herrera Vivar - Linda Supik, 2011. *Framing intersectionality: debates on a multi-faceted concept in gender studies*. Farnham: Ashgate.

Lyyke, Nina, 2003. "Intersektionalitet – ett användbart begrepp för genusforskningen", *Kvinnovetenskapligtidskrift*, vol. 1, nr 3, s. 47-56.

Lykke, Nina, 2010. *Feminist Studies – A Guide to Intersectional Theory, Methodology and Writing*

Raday, Frances, 2003. *Culture, religion and gender*. Oxford University Press, vol. 1, nr 4, s. 663-715.

Resolution 1325, 2000. "Security Council resolution 1325 (2000) [on women and peace and security]". UN Security Council.

Resolution 1820, 2008. "Security Council resolution 1820 (2008) [on acts of sexual violence against civilians in armed conflicts]". UN Security Council.

Runyan, Anne Sisson – V. Spike Peterson, 2014. *Global gender issues in the new millennium*. Colorado: Westview Press

Philips, Louise – Marianne Winther Jørgensen, 2002. *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur AB.

Shepherd, Laura J, 2008. *Gender, Violence and security*. New York: Zed Books.

Shepherd, Laura J, 2011. "Sex, Security and Superhero(in)es: From 1325 to 1820 and Beyond", *International Feminist Journal of Politics*, vol 13, nr 4, s. 504-521.

Von Braunmühl, Claudia, 2013. "A feminist Analysis of UN Security Council resolution on women, peace, and security" i *Feminist Strategies in International Governance*. London: Routledge, s. 163-180.

Weber, Cynthia, 2016. *Queer International Relations*. Oxford University Press

Svensson, Torsten – Jan Teorell, 2007. *Att fråga och att svara: Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber AB.

Sojourner Truth, 1851. "Ain't I a Woman?" Tal på Women's Convention. Ohio, May 1851.

Yuval-Davis, Nira, 2006. "Intersectionality and Feminist Politics" i *European Journal of Women's Studies*, vol 13, nr 3, s. 193-209.

15 years of The United Nations special rapporteur on violence against women: Its Causes and Consequences, 2009, s. 1-55

Elektroniska källor:

Förenta Nationerna, 2015 = Förenta Nationernas webbplats, Förenta Nationernas stadga [Elektronisk] Tillgänglig: <http://fnold.episerverhosting.com/fn-info/om-fn/fn-stadgan/>. Hämtdatum: 2016-11-25

Patel, Pragna, 2000 = Notes on Gender and Racial Discrimination: An urgent need to integrate an intersectional perspective to the examination and development of policies, strategies and remedies for gender and racial equality [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.un.org/womenwatch/daw/csw/Patel45.htm>. Hämtdatum: 2016-12-29

United Nations = United Nations webbplats, Security Council Resolutions [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.un.org/en/sc/documents/resolutions/>. Hämtdatum: 2016-11-25

United Nations Women, 2016 = United nations Women webbplats, Guiding Documents [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.unwomen.org/en/about-us/guiding-documents>. Hämtdatum: 2016-12-29